

Utblick 2023 - Vår turbulenta värld

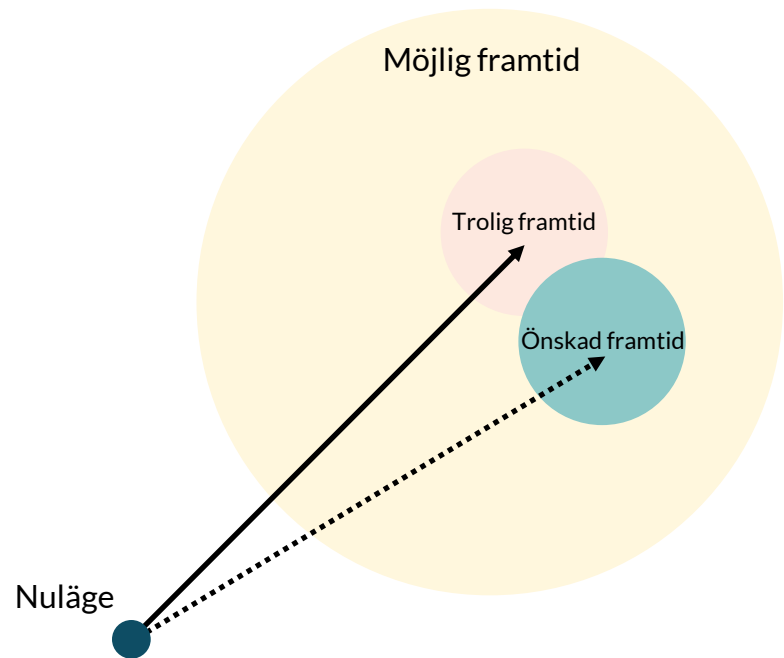
Carl Heath

Omvärldsanalys

Vad är omvärldsanalys?

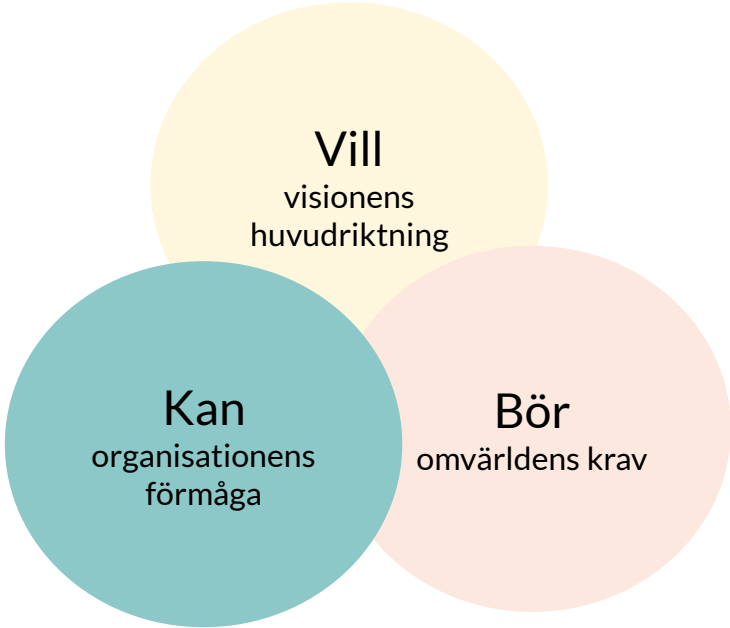
Omvärldsanalys innebär en systematisk och kontinuerlig process på strategisk och operativ nivå avseende insamling, analys och kommunikation av omvärldsinformation för att öka organisationens konkurrenskraft

Vad vill vi uppnå?

**Varför är
omvärldsanalys
viktigt?**

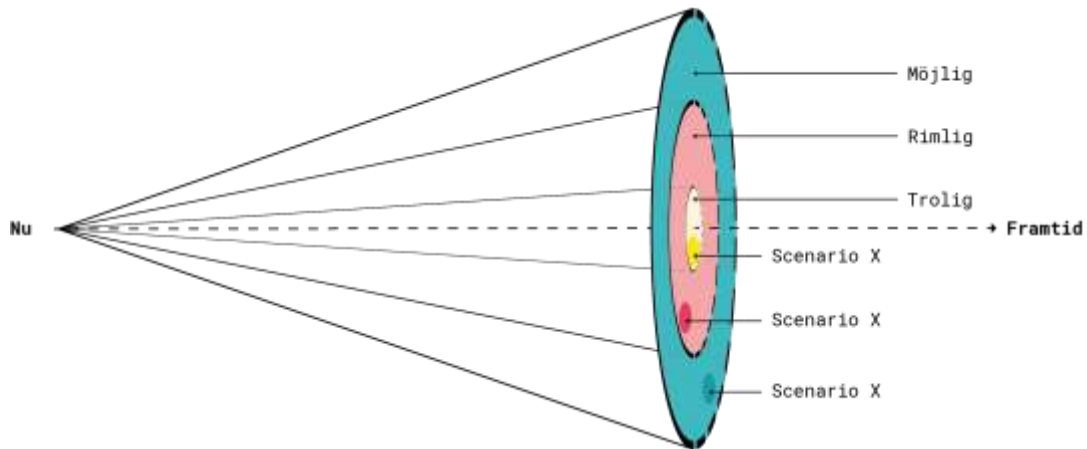

Vill
visionens
huvudriktning

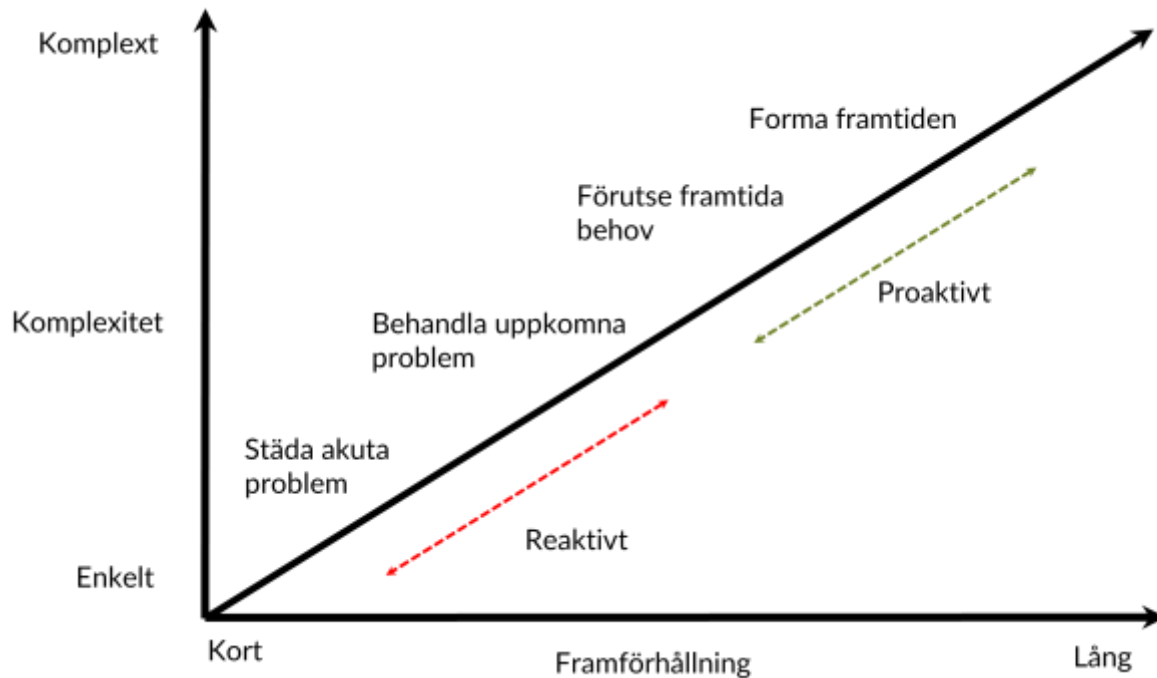
Kan
organisationens
förmåga

Bör
omvärldens krav

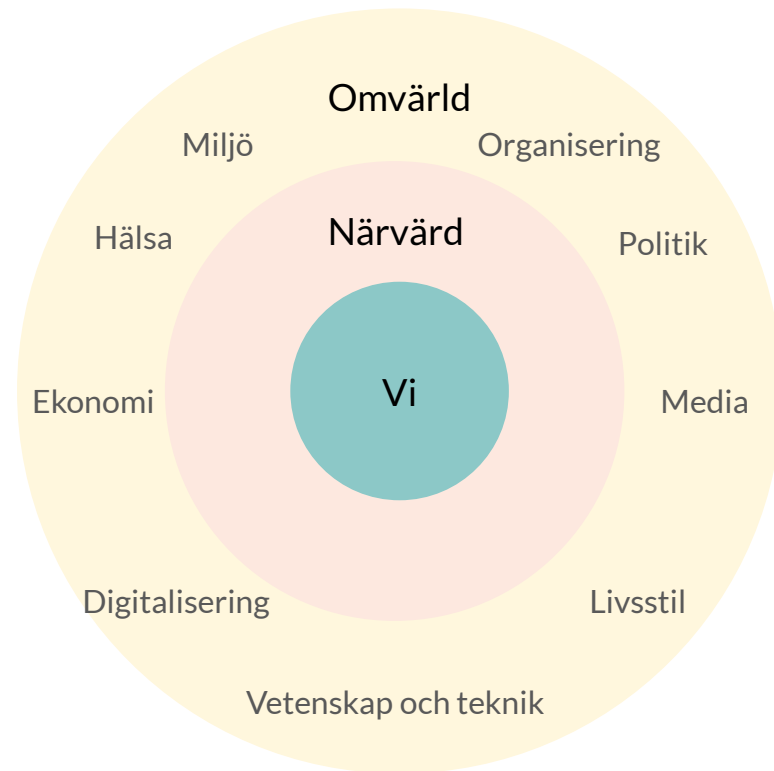
Utforska transformation

Förhållningssätt och komplexitet

Vad är det jag ser i världen?

A photograph of several ants on a dark, textured branch. The ants are small, segmented insects with long legs and antennae. They are positioned at various points along the branch, some facing each other as if interacting. The background is a solid, dark purple color.

Vem är jag som ser världen?

- Individ
- Enhet
- Avdelning
- Organisation
- System

Utblick 2023

Geopolitik & världsläge

- En postglobaliserad värld förändrar berättelsen om vår samtid. Påverkar vår syn på världen, och vilka påföljande vägval vi gör.
- Förändrade rese- och handelsmönster påverkar handel av varor och tjänster, också digitalt. De globala logistikkedjorna fortsätter utsättas för påfrestning. "just-in-time" skapar sårbarhet. Leder till ökade behov av lagring och stärkt försörjningsberedskap.
- Tydligare fokus på en europeisk gemenskap och digital suveränitet, och en förstärkt digital europeisk agenda, förändrar förutsättningar för områden så som samhällsskydd, säkerhet och digitala tjänster i offentlig sektor.
- Geopolitiska risker driver på offentlig verksamhets beredskaps, säkerhets, informationssäkerhets- och cybersäkerhetsarbete.
- Ett ökat intresse för norra Sverige och Arktis driver utveckling av samhällen i norr.

Sverige och EU

- Utvecklad politik inom flera områden, så som inom utbildnings- digitaliserings- och arbetsmarknad, ökar graden av påverkan på svensk lagstiftning, styrning och ledning.
- Det svenska ordförandeskapet i EU 2023 ökar ett svenskt engagemang i en bred flora av politikområden
- Pågående krig i Europa leder till ökad mellanstatlig samverkan inom EU

Politik och offentlig organisation

- Politik och högsta ledning behöver kunskap, organisering och förmåga att möta digital transformation och förnyelse.
- Ökad statlig styrning förändrar kommunal självstyrelse
- Samverkan är en förutsättning för att navigera i komplexitet.
- Digitalisering och förändrad kommunikation driver fram utvecklade demokratiska arbetssätt, med medborgarcentrerad design.

Ekonomi

- Offentlig sektor behöver förhålla sig till en begränsad ekonomisk ram.
- Ökad turbulens och instabilitet i omvärlden innebär en generellt sett ökad risk. Tidigare säkra beslut är mindre säkra idag.
- Omvärldsförändring leder till behov av förnyelse, vilket förutsätter utvecklade förhållningssätt och arbetssätt inom ekonomistyrning, målsättning och målsökning.

Arbetsmarknad och välfärd

- Minskade intäkter för samhälle och individ, i kombination med förändrad demografi, leder till ökad generell pensionsålder.
- Kunskap om att mäta i samhället driver utveckling mot fler förebyggande åtgärder för förbättrad välfärd.
- Pandemin har förändrat förutsättningar för arbete. Hybridarbete och flexibla lösningar förändrar arbetsmarknaden.
- Organisationer skapar fler gemensamma fysiska och digitala arbetsytor för att överbygga mellanrum och möta invånare, brukare och kunder.
- Ökat fokus på social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet förändrar hela branscher avseende kompetensbehov, arbetssätt och organisering.

Hälsa och livsstil

- Gradvis utveckling inom medicin och sjukvård ger förändrad syn på områden som psykisk ohälsa, samt kopplingar så som de mellan kost, sömn, rörelse, lärande. Insikter leder till gradvis förändrade praktiker i skola, vård och omsorg.
- Nationell datainfrastruktur inom skola, vård och omsorg skapar bättre tjänster inom områden som e-hälsa och livslångt lärande.
- Delad data mellan vård och skola ökar förutsättningar för att möta elevers behov, och ställa krav på avseende modernisering av elevhälsa.
- Demografiska förändringar påverkar livsmiljö, boende, samhällstjänster och att möta en åldrande befolkning.

Energi

- Elektrifieringen av hela industrier och inte minst transportsektorn förändrar energikonsumtion, energilagring och distribution.
- Hållbara energikällor så som sol och vind ersätter äldre teknik och tar större marknadsandelar i takt med teknikutveckling.
- Ökade hot ställer krav på säkerhet i energiförsörjning.
- Förändrade resmönster och resvanor, samt transportlösningar inom elektromobilitet, påverkar mobilitetstjänster samt lokalisering av offentliga tjänster samt människors val av boende .

Klimat och ekologi

- Ökade behov av kunskap för att möta en ökad påverkan från kris och förändringar avseende klimat och ekologi.
- Ökade behov av att skydda ekosystem, arter och miljöer från ekologisk kollaps.
- Ökade investeringar i energieffektivisering och hållbara städer och samhällen.
- Behov av fler åtgärder för att skydda befolkningen mot värmeböljor och översvämningar.

Transport och mobilitet

- Digitalisering och elektrifiering driver förändring av transport och logistik globalt. Detta skapar ökade behov av omställning och kompetens.
- Elektrifieringen driver på nya industrier, inte minst i norra Sverige, där flera stora industriprojekt som förändrar hela samhällen.
- Utvecklingen av elektromobilitet också i luften och till havs förändrar synen på hållbara transporter och påverkar hela transportsystemet.
- Utveckling av regelverk för transport till havs, på marken och i luften inom EU öppnar upp för ny transportlagstiftning.

Teknologi

- En samordnad nationell datainfrastruktur förändrar inte bara tekniska förutsättningar utan också relationer mellan aktörer i systemet.
- Ökat behov av digital suveränitet, krav på säkerhet, tillgänglighet, öppenhet och användbarhet förändrar vilka digitala tjänster som nyttjas.
- Ökade krav på effektivisering driver utveckling mot samverkan och samägande av digitala system och tjänster.
- Utveckling inom AI förändrar snabbt arbetsätt och förutsättningar inom exempelvis utbildningsområdet.

Livslångt Lärande

- Ökade behov av pedagogisk kontinuerlig fortbildning, samt nya stöd för omställning.
- Ökad reglering mot nyttorealiserings kopplad till arbetsmarknad förändrar utbud inom vuxenutbildning, yrkeshögskola och universitet.
- Omställningsutbildning utvecklas och får ett allt större fokus.
- AI förändrar förutsättningarna för kunskapsproduktion.

Kultur

A close-up photograph of a person with short, light-colored hair, likely a musician, performing on stage. They are wearing a dark tank top and have a complex array of microphones and cables positioned around their head and neck. The background is dark and out of focus, showing other stage equipment and lights. The overall lighting is dim, with some highlights on the person's face and hair.

- Syntetisk media tar över framför "naturlig media". Digitalt förändrad och medierad media blir mera en norm.
- Digitala konserter, digitalt förändrade upplevelser och digitalt distribuerade kulturupplevelser spelar större roll.
- EUs pågående reglering av digitala tjänster och marknader får direkt påverkan på offentlig verksamhet.
- Utmaningarna för lokal journalistik blir allt tydligare och behöver hanteras för att tillgodose de demokratiska behov ett samhälle har.

Reflektioner

**Hur väl är vi rustade för
att möta samtidens
utveckling?**

A close-up, high-angle shot of a person's hands writing in a notebook with a pen. The scene is dimly lit with a warm, yellowish light. In the background, a laptop is open on a desk, and another person's hand is visible, holding a pen over a document. The overall atmosphere is one of focused work or study.

**Hur skapar vi ett
lärande samhälle där
alla kan delta och
bidra?**

Hur designar vi ett samhälle som drar nytta av teknologins möjligheter, och samtidigt begränsar dess utmaningar?

**Hur ska offentlig
verksamhet organiseras
för att möta kontinuerlig
förändring?**

**Hur sätter vi hållbarhet i
främsta rummet när
samhället förnyas?**

**SAVE
OUR
FUTURE**

**Hur gör vi för att kunna fatta
beslut för generationer?**

An aerial photograph of a dense forest, heavily overlaid with a semi-transparent blue color. The texture of the trees and branches is visible through the blue tint, creating a complex, organic pattern.

Tack!

Carl Heath

carl.heath@ri.se

[@carl@mastodon.se](https://mstdn.se/@carl)